

Aar staaet ved Venstres Side og havde det ikke stadig støttet den Del af Venstre, som rejste denne Sag, og havde vi ikke til Stadighed paa en Tid, da de Herrer af Flertallet ikke brøde sig om at rejse denne Sag, ført den frem ved vort Initiativ, som vi gjorde det efter Forligets Nederlag i 1895, var denne Sag ikke en Gang kommen saa langt frem, som den er nu. Det varede jo længe, efter at de Herrer vare komne til Magten, før de droge denne Sag frem. Der er under disse Forhandlinger erindret om den daværende Konseilspræsidents Tale i Kongens Have den 1. September 1901. Men man vil ogsaa erindre, at 14 Dage efter tog Landbrugsministeren til Aalborg og stillede Betingelser for den lige og almindelige Valgrets Gennemførelse. Han stillede der den Betingelse, at først skulde Skattelovene gennemføres, det vil sige, først skulde det kommunale Selvstyre indskrænkes. Vi maatte vente flere Aar paa Forslaget om den lige og almindelige kommunale Valgret. Men Betingelserne kom meget hurtigt i de saakaldte Spændetrojeparagraffer paa det Skattelovforslag, som den højttærende Justitsminister forelagde som fungerende Indenrigsminister i Efteraaret 1907. Det lykkedes her i Folketinget at samle et Flertal mod disse Spændetrojeparagraffer. Kendsgerningerne vise, Historien viser altsaa, at adskillige af de Herrer stadig lurede paa Midler til at svække den almindelige kommunale Valgret — til at gøre den mindre betydningsfuld. I de Aar lød Talen fra de Herrer Side om en Udvidelse af Valgretten. Vi maatte stadig gaa dem paa Klingen med Spørgsmaalet: Er det den lige og almindelige Valgret? Paa den Tid lød Talen i den nuværende Justitsministers Organ, at ingen vidste jo Formen for eller Omfanget af den ny Valgreform. Jeg tror altsaa, at vi fra vor Side have haft en ret betydelig Andel i at drive de Herrer frem, drive dem saadan frem, at Sagen forelaa til Afgørelse i en Situation, hvor den hele og klare Sejr kunde være vunden. Des større Ret have vi til at bebrejde de Herrer af Flertallet og Regeringen, at de ikke sammen med os andre have villet vinde denne hele og klare Sejr.

Ja, saa længe er der her i Landet kæmpet for den lige og almindelige Valg-

rets Sag, at selv dens skarpeste Modstandere nu paa Slutningen ere begyndte at give efter. Det var en mærkelig, betydningsfuld, i visse Henseender symptomatisk Afstemning, der fandt Sted her i Salen i Torsdags, da vi ved Navneopraab stemte om den privilegerede Amsraadsvalgret. Da viste sig ikke den Trekant, som det ærede Medlem fra Løvel (Anders Nielsen) havde talt saa meget om, men Firkanten, den moderate, konservative Kvadrupel-Alliance, som er den nærmeste Tids Politik i dette Land. Den viste sig klart og udpræget ved Afstemningen om den privilegerede Amsraadsvalgret. Der var 4 Grupper, der stemte for den, Venstrereformpartiet, det gammelmoderate Parti, de frikonservative, der vel i denne Sag kunne anses for nogenlunde repræsenterede gennem det ærede Medlem fra Nakskov (Ludvig Reventlow) og det ærede Medlem fra Hillerød (Dinesen), og endelig den mest ministerielle Fløj indenfor Højre. Det var disse 4 Grupper, der førte den privilegerede Valgret til Amsraadet til Sejr her i Salen. Jeg tror, der i denne Afstemning ligger et Stykke Fremtidspolitik. Disse 4 Grupper, der stemte for den privilegerede Amsraadsvalgret, ville naturligvis hævde den i Fremtiden, hævde den i Kommunen og naturligvis ogsaa i Staten. Thi de Herrer, der have stemt for, at 1,100 Godsejere skulle gælde mere end Flertallet i 1,100 Kommuner ved Amsraadvalg og derigennem ogsaa indirekte ved Sogneraadvalg, ville selvfølgelig ogsaa, at de 1,100 Godsejere ved Landstingsvalgene skulle gælde mere end hele den øvrige Befolkning. Men en Del af Højre, henvend $\frac{2}{3}$ af Højregruppen her i Salen, undlod at stemme. Saa langt ere vi altsaa komne, at i samme Øjeblik som Venstrereformpartiet stemmer for privilegeret Amsraadsvalgret, er der dog en Del af Højre, der undlader at stemme. Saa langt ere de Herrer altsaa komne i moderat og konservativ Retning, at en Del af Højre er kommen til Venstre for den. (Afbrydelse: Den er god). Ja, den er god for Højre, og den er meget daarlig for de Herrer. Jeg tror, der ligger en hel Del Fremtidspolitik deri. Ved den Afstemning godkendte de ikke blot den privilegerede Valgret til Amsraadene og derigennem indirekte til Sogneraadene, men ogsaa den